

**Голові Комітету Верховної Ради
України з питань екологічної
політики, природокористування та
ліквідації наслідків Чорнобильської
катастрофи
ТОМЕНКУ М.В.**

Відкритий лист.

Про стан справ у зоні відчуження

Шановний Миколо Володимировичу!

Звертаюсь з приводу критичного стану фінансово-господарської діяльності, руйнування системи управління підприємствами, занепаду виконання заходів забезпечення бар'єрної функції зони відчуження, відсутності державного ставлення керівництва Державного агентства України з управління зоною відчуження до вирішення нагальних проблем діяльності зони відчуження.

Унаслідок бездіяльності та втрати контролю і управління діючим керівництвом ДАЗВ проблеми організації фінансування, розвитку господарської та інноваційної діяльності, у сфері зняття з експлуатації Чорнобильська АЕС, виконання заходів з питань поводження з радіоактивними відходами, організації забезпечення виконання своїх функцій у зоні відчуження підрозділами інших міністерств та відомств, утримання лісового господарства, реалізації заходів Загальнодержавних програм, забезпечення соціального захисту персоналу, землевпорядкування, та інших, набули катастрофічного характеру.

Діяльність керівництва ДАЗВ та групи нез'ясованих осіб, які керують діяльністю зони від імені керівництва, протягом останніх місяців направлена на втручання у господарську діяльність підприємств, які входять до сфери управління ДАЗВ, на зміну їх керівників застосовуючи незаконні методи впливу та тиску, здійснення всілякого роду перевірок з метою примушення до централізації тендерних закупівель, фінансових потоків, перерозподілу та відмивання державних коштів, коштів міжнародної технічної допомоги, забезпечення використання та незаконної реалізації природних ресурсів і матеріальних цінностей в інтересах визначених керівництвом лояльних субпідрядників, організацій та компаній.

Зазначені дії направлені для забезпечення контролю фінансових ресурсів у зоні відчуження в інтересах вузького кола деяких представників керівництва органів державної влади та політичних кіл.

Унаслідок навмисного втручання керівництва ДАЗВ в управління міжнародними проектами через ускладнення або відмову отримання підприємствами ДАЗВ та незручними субпідрядними організаціями, які виконують роботи в рамках проектів, дозволів для роботи у зоні відчуження та підписання змін і доповнень до грантів призводить до зриву планів та графіків виконання робіт з будівництва та введення в експлуатацію збудованих об'єктів, збитків іноземних організацій та компаній, які будуть змушені у найближчий час перекласти їх відшкодування та виставити штрафні санкції державі відповідно до існуючих угод, які в умовах жорсткої економії державних коштів можуть скласти десятки мільйони доларів.

Втручання в діяльність міжнародних організацій та підрядних іноземних компаній з боку посадових осіб ДАЗВ може призвести до втрати управління та до непередбачувальних наслідків у сфері реалізації міжнародних проектів стратегічного значення загальною вартістю близько 2 млрд.євро, які знаходяться на стадії завершення, а також до невинуватених фінансових, матеріальних та політичних збитків держави та привабливості країн-донорів до Чорнобильського Фонду укриття щодо подальших інвестицій, що може призвести до необхідності завершення НБК за державні кошти.

Крім того, протягом останніх двох місяців змушені звільнити свої посади більшість незручних керівників державних підприємств ДАЗВ через постійний тиск керівництва ДАЗВ, перевірки та пропозиції здійснювати господарську і виробничу діяльність під зовнішнім контролем, якій носить ознаки корупційних дій, що призвело до зниження рівня управління і ефективності фінансової та господарської діяльності підприємств.

До незручних керівників державних підприємств, таких як генеральний директор ДСП "Чорнобильська АЕС" Грамоткін І.І., також були застосовані вищезазначені засоби впливу та після їх відмови виконувати неофіційні вказівки, а також висловлення своєї принципової державної позиції запущені механізми щодо їх звільнення або відсторонення від посад.

В рамках службової діяльності, як начальника відділу з питань ЧАЕС та поводження з відпрацьованим ядерним паливом, мною отримана інформація про сплановані дії певного кола осіб, які за результатами так званих перевірок та висновків або неперевіраних фактів мають за мету розпочати кримінальне впровадження проти генерального директора ДСП "Чорнобильська АЕС" Грамоткіна І.І. та інших посадових осіб керівного складу ДСП "Чорнобильська АЕС" для наявності підстав подальшого відсторонення керівництва підприємства від виконання посадових обов'язків та введення підконтрольної тимчасової адміністрації для забезпечення фінансового контролю за підприємством та подальшого впливу на субпідрядні організації, що негативно вплине на виконання робіт зі зняття з експлуатації Чорнобильської АЕС та перетворення об'єкта «Укриття» на екологічно безпечну систему, а також призведе до зриву виконання стратегічно важливих міжнародних проектів.

Однак, не зважаючи на наявність великої кількості проблемних питань у зоні відчуження, які потребують нагального вирішення за боротьбою щодо контролю за фінансовими потоками протягом чотирьох місяців не вжито жодних заходів щодо внесення змін до нормативно-правових актів

впровадження заходів реформування та розвитку зони відчуження для зменшення навантаження на бюджет та припинення нерационального використання бюджетних коштів.

Протягом останніх років зона відчуження необґрунтовано потребує все більше коштів з державного бюджету на утримання, однак цей майновий комплекс має великий технічний та ресурсний потенціал для переходу на самоутримання і забезпечення реалізації прибуткових інвестиційних та інноваційних проектів у широкому колі галузей економіки.

У зоні відчуження на підпорядкованих ДАЗВ державних підприємствах працює 7200 осіб. Штатна чисельність державних підприємств необґрунтовано завищена та не відповідає обсягам та напрямам їх діяльності. Структура управління зоною відчуження та підприємствами не відповідає завданням та функціям, що покладені на ДАЗВ та відповідно на державні підприємства, що є необґрунтованим навантаженням на бюджет.

Заходи з реалізації державної політики у сфері поводження з радіоактивними відходами, яка повинна бути спрямована на захист довкілля, життя і здоров'я населення від дії іонізуючого випромінювання носять епізодичний хаотичний характер. Заходи, які передбачені в рамках Стратегії поводження з радіоактивними відходами в Україні не виконуються взагалі. Результат такої діяльності призвів до відсутності завершеної системи забезпечення ефективного функціонування в Україні цілісної системи поводження з радіоактивними відходами, яка на даний час збитковою та обтяжливою для держави.

Державний фонд поводження з радіоактивними відходами, який є накопичувальним та акумулює кошти виробників радіоактивних відходів для майбутнього захоронення цих відходів в обсязі близько 500 млн.грн. щорічно, використовується розпорядниками коштів більш як на дев'яносто відсотків на власний розсуд за нецільовим призначенням на цілі, для яких він не передбачався і не був розрахований при створенні.

Фактично заблоковано виконання заходів будівництва сховища для зберігання високоактивних радіоактивних відходів, що в 2018 році повертатимуться з Російської Федерації після переробки відпрацьованого ядерного палива українських атомних електростанцій, що призведе до фінансових санкцій з боку РФ щодо зберігання українських радіоактивних відходів в обсязі близько 18 млн. дол. щорічно.

Термін дії Загальнодержавної програми зняття з експлуатації Чорнобильської АЕС та перетворення об'єкта «Укриття на 2009-2012 роки закінчився. На цей час Проект зняття з експлуатації Чорнобильської АЕС відсутній. Проект Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про Загальнодержавну програму зняття з експлуатації Чорнобильської АЕС та перетворення об'єкта «Укриття» на екологічно безпечну систему» не поданий на розгляд та не прийнятий.

У навмисному затягуванні якісного планування та впровадження заходів реформування зони відчуження заінтересовані деякі посадові особи, які мають на меті якомога більше часу отримувати неймовірно завищене бюджетне

фінансування та своїми діями не дають можливості суттєво зменшити навантаження на бюджет.

Відсутність повної картини паспортизації забруднених територій зони відчуження та прилеглих територій, перебування фактично чистих територій у переліку забруднених стримує їх розвиток та робить непривабливими для інвесторів, розвитку середнього та малого бізнесу.

Навмисна відсутність дійового контролю за охороною та пожежною безпекою у зоні відчуження направлена на забезпечення неправомірних дій щодо вивезення деревини, металобрухту та інших матеріальних цінностей та наносить великі втрати державному бюджету, екологічному середовищу та забезпеченню бар'єрної функції зони відчуження, що негативно впливає на населення та довкілля України.

Інформація про вищенаведені факти може бути надана по кожному проблемному питанню з документальним підтвердженням.

Враховуючи зазначене, та неможливість за рівнем посади впливати на прийняття рішень прошу звернути увагу керівництва держави на критичну ситуацію, яка склалась у зоні відчуження та постійний тиск на директорів державних підприємств, які займають державну позицію, для чого провести поглиблену комплексну перевірку діяльності ДАЗВ із залученням Головної фінансової інспекції України і відповідних контролюючих органів для визначення правомірності дій керівництва, цільового використання коштів, повернення діяльності органів управління в правове поле та забезпечення обґрунтованих потреб для успішного та якісного виконання заходів у зоні відчуження.

Подальше зволікання проблемами, які накопичились у зоні відчуження, та у сфері подолання наслідків Чорнобильської катастрофи може призвести до втрати управління процесами діяльності, та до непередбачувальних наслідків у сфері реалізації міжнародних проектів стратегічного значення, невиправданих фінансових, технічних та політичних збитків держави. Вирішення вищезазначених проблем потребують вжиття термінових радикальних заходів у сфері реформування системи управління, економічної та інвестиційної діяльності, корегування пріоритетів розвитку та забезпечення законності у зоні відчуження із залученням до системи державного управління досвідчених фахівців та патріотів України.

З повагою

Начальник відділу з питань ЧАЕС
та поводження з відпрацьованим
ядерним паливом Управління з питань
реалізації Чорнобильських програм
Державного агентства України
з управління зоною відчуження

Ю.Гнилицький